

Delegationen för språkärenden ordnade 2017 års samråd om språkärenden där familje- och omsorgsminister Annika Saarikko diskuterade med språkgrupperna om social- och hälsovårdstjänsterna. Delegationen vill på basen av diskussionen fästa uppmärksamhet vid följande saker:

SPRÅKLIGA RÄTTIGHETER MÅSTE TAS PÅ ALLVAR I SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN

De språkliga rättigheterna tillgodoses i praktiken inte på det sätt som avses i lagen inom social- och hälsovården. Problemet måste tas på allvar. Tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna har inte i tillräcklig utsträckning tagits i beaktande i lagförslagen, vilket kan äventyra förverkligandet av andra rättigheter samt kvaliteten på vården. Därtill måste man fästa mer uppmärksamhet vid språkliga rättigheter inom socialvårdstjänsterna. Regeringen måste utarbeta en plan för hur situationen kan åtgärdas.

Social- och hälsovårdsreformen och svenska språket: Social- och hälso- och sjukvårdstjänsterna har inte betraktats som en helhet. Strukturen är besvärlig eftersom den försvårar koordineringen av svenskspråkig service. Ett exempel på problemen inom lagberedningen är godkännandet av lagförslaget om brådskande vård. De språkliga rättigheterna måste tryggas så att rättigheterna för en patient som kommer till jouren är tydligt definierade och tillgodoses i alla skeden av vården. I praktiken innebär detta att man både inom Vasa och Södra Österbottens sjukvårdsdistrikt måste säkerställa en omfattande jour.

Service på samiska: De samiskspråkiga ska ha samma möjlighet att utträta ärenden på samiska inom samernas hembygdsområde som de finsk- och svenskspråkiga har i tvåspråkiga kommuner. På detta sätt kan man med tiden avstå från tolkningstjänster. Detta är särskilt viktigt inom social- och hälsovårdstjänsterna, där även kännedomen om den samiska kulturen betonas. De samiskspråkigas rätt att få social- och hälso- och sjukvårdstjänster på eget språk bör tryggas genom att öka mängden yrkesfolk som behärskar samiska. Samtidigt måste man komma ihåg att 65 procent av samerna bor utanför hembygdsområdet. Åt dessa ska samiskspråkiga tjänster ordnas centraliserat eller via fjärruppkoppling.

De teckenspråkiga: De teckenspråkigas rättigheter har försummats i social- och hälsovårdsreformen. Det handlar inte enbart om tolktjänster, utan om att hela vårdkedjan ska fungera på teckenspråk. För närvarande används till exempel prövningsrätten med avseende på tillkallande av tolk i strid med patientens intressen. Ansvaret för ordnandet av tolktjänster måste vara tydligt för kunden. I reformen måste ordnandet av tolkningstjänster för teckenspråkiga förtydligas.

Demokratiunderskott: I enlighet med vad som avses i grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 26/2017 rd) bör språkminoritetens påverkansorgan förstärkas till ett organ av nämndtyp. Förutom detta bör nämnden ha en sådan position att landskapsfullmäktige har en skyldighet att höra nämnden samt andra språkgrupper, samt vidta åtgärder för att rätta till missförhållanden som dessa lyft fram.

3.10.2017

Den 3 oktober 2017 ordnade delegationen för språkärenden det andra samrådet om språkärenden. Avsikten med samrådet är att öka dialogen mellan språkgrupperna och regeringen. Delegationen och de språkgruppsföreträdare som deltog i språkdagarna förde en diskussion med minister Saarikko om konsekvenserna av social- och hälsovårdsreformen för tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna. I samrådet deltog Svenska Finlands folkting, Sametinget, delegationen för romska ärenden, delegationen för etniska relationer, Dövas Förbund r.f., Finlandssvenska teckenspråkiga rf, Suomalaisuuden liitto ry, Karjalan kielen seura ry, Karjalan kieliruadajat - Suojärven pitäjäseura ry, skoltsamernas byastämman (Kolttien kyläkokous) och Selkokeskus.

Ytterligare upplysningar: delegationens ordförande Pirjo Hiidenmaa, tfn 0451456514 eller delegationens generalsekreterare Corinna Tammenmaa, tfn 0503795466